

FE II

12/10/12

- N.B:** 1. All questions are compulsory.
2. Internal options are mentioned.
3. Figures to the right indicate marks.

UNIT I

- Q.1** a. Describe the functions of National Commission for Women. (9)
OR
b. Discuss salient features of Domestic Violence Act, 2005. (9)
c. "Right to Freedom." Discuss. (6)
OR
d. Explain violations of human rights of children. (6)

UNIT II

- Q.2** a. Explain how environmental degradation is a threat to our environment. (9)
OR
b. What is disaster mitigation? Explain it's measures. (9)
c. Explain physical effects of disaster on human life. (6)
OR
d. Discuss any two principles of disaster management. (6)

UNIT III

- Q.3** a. "Scientific temper is considered as fundamental duty of Indian citizen." Explain. (9)
OR
b. Discuss the role of Science in Promoting tolerance & harmony. (9)
c. Briefly explain the interrelationship between Science & Technology. (6)
OR
d. Discuss development of Science during Renaissance. (6)

UNIT IV

- Q.4** Write notes on : (Any Three) (15)
1. Interviews (4)
2. Formal Communication (4)
3. Guidelines for Public Speaking (4)
4. Styles of Leadership (4)
5. Right to Education (4)

- सुचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. आंतरिक पर्याय मांडलेले आहेत.
३. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग १

- प्र.१ अ. स्त्रियांच्या संबंधित राष्ट्रीय आयोगाच्या कार्याचे वर्णन करा. (९)
- किंवा
- ब. 'घरघूती हिंसाचार कायदा, २००५' कायद्याच्या महत्वाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. (९)
- क. "स्वातंत्र्याचा हक्क" ह्यावर चर्चा करा. (६)
- किंवा
- ड. बालकांच्या हक्कांच्या उल्लंघनाचे स्पष्टीकरण द्या. (६)

विभाग २

- प्र.२ अ. पर्यावरण न्हास हे पर्यावरणाला कसे हानिकारक आहे, ते स्पष्ट करा. (९)
- किंवा
- ब. आपत्तीजनक सामोपचार म्हणजे काय? त्याच्या उपायोजनाचे स्पष्टीकरण द्या. (९)
- क. आपत्तीजनक परीस्थितीचे जीनवसृष्टीवर होणाऱ्या शारिरीक परिणामांचे स्पष्टीकरण द्या. (६)
- किंवा
- ड. नैसर्गिक आपत्ती व्यवस्थापनाची दोन मूलतत्वे सांगा. (६)

विभाग ३

- प्र.३ अ. 'वैज्ञानिक उमज हे भारतीय नागरिकांचे मूलभूत कर्तव्य समजले जाते' स्पष्ट करा. (९)
- किंवा
- ब. सहिष्णुता आणि संहारदाता ह्यांची जोपासना करण्यामधील वैज्ञानिक भूमिका स्पष्ट करा. (९)
- क. विज्ञान आणि तंत्रज्ञान यांतील आंतरिक संबंध थोडक्यात स्पष्ट करा. (६)
- किंवा
- ड. पूनरुज्जीवनाच्या कालखंडातील विज्ञानाच्या विकासाची चर्चा करा. (६)

विभाग ४

- प्र.४ टीपा लिहा. (कोणतेही ३) (१५)
१. मुलाखत
२. व्यावहारिक संप्रेषण
३. सार्वजनिक भाषणाकरता आवश्यक असलेली मार्गदर्शक तत्वे
४. नेतृत्वाची शैली